

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 149/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 40/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 2 a, 4 a ja 7 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 a § laissa 1172/2016 ja 4 a § laissa 467/2012,
muutetaan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 14, 14 a ja 15 §, 4 luvun otsikko, 16—25, 26 ja 27 §, sellaisina kuin niistä ovat 4, 12, 18, 23 ja 25 § osaksi laissa 1172/2016, 8 § laissa 285/2015, 14 a, 15 ja 21 § laissa 1172/2016, 16 § osaksi laeissa 1172/2016 ja 1390/2019, 17 § laeissa 1172/2016 ja 621/2019, 19 § laeissa 1172/2016, 319/2018, 621/2019, 646/2019 ja 1165/2019 ja 20 § laeissa 1172/2016, 319/2018 ja 646/2019, sekä
lisätään lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Hätäkeskuslaitoksen toiminnasta sekä pelastustoimen, poliisitoimen, sosiaali- ja terveystoimen ja Rajavartiolaitoksen hätäkeskuspalveluista ja hätäkeskustoiminnasta. Lisäksi tässä laissa säädetään henkilötietojen käsittelystä hätäkeskustoiminnassa.

Hätäkeskuslaitoksen meripelastustoimeen liittyvistä tehtävistä säädetään tämän lain lisäksi meripelastuslaissa (1145/2001).

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

Vaaratiedotteiden vastaanottamisesta ja välittämisestä sekä avustamisesta niiden kääntämisessä toiselle kansalliskielelle säädetään vaaratiedotteesta annetussa laissa (466/2012).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *häätäilmoituksella* hätätilanteita koskevia ja muita vastaavia pelastustoimen, poliisin sekä sosiaali- ja terveystoimen ja Rajavartiolaitoksen välittömiä toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia;
- 2) *häätäkeskuspalvelulla* hätäilmoitusten vastaanottamista ja arviointia sekä häätäilmoituksen tai tehtävän välittämistä asianomaiselle viranomaiselle tai viranomaisen tehtäviä sopimuksen perusteella hoitavalle;
- 3) *häätäkeskustoiminnalla* häätäkeskuspalveluja ja Häätäkeskuslaitoksen välittämään häätäilmoitukseen tai tehtävään liittyviä pelastustoimen, poliisin ja sosiaali- ja terveystoimen ja Rajavartiolaitoksen välittömiä toimenpiteitä edellyttävien lakisääteisten tehtävien hoitamista Häätäkeskuslaitoksen tuella;
- 4) *kiireellisillä tukipalveluilla* häätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvää pelastustoimen, poliisin sekä sosiaali- ja terveystoimen ja Rajavartiolaitoksen kiireellisen toiminnan välttämätöntä tukemista asianomaisen viranomaisen määräyksen tai ohjeen perusteella;
- 5) *muilla tukipalvelulla* pelastustoimen, poliisin ja sosiaali- ja terveystoimen ja Rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien tukemiseen liittyviä Häätäkeskuslaitoksen toimia;
- 6) *oma-aloitteisella tehtävällä* pelastustoimen, poliisin, sosiaali- ja terveystoimen tai Rajavartiolaitoksen oma-aloitteisesti ilman Häätäkeskuslaitoksen toimenpiteitä käynnistämää lakisääteistä tehtävää, jossa käytetään häätäkeskustoimintaa varten häätäkeskustietojärjestelmässä olevia viranomaisen resursseja tai jolla voi olla merkittävä vaikutus Häätäkeskuslaitoksen toimintaan tai jossa on kohonnut viranomaisen työturvallisuusriski;
- 7) *häätäkeskustietojärjestelmällä* tietojenkäsittelylaitteista, ohjelmistoista ja muusta tietojenkäsittelystä koostuvaa kokonaisjärjestelyä, jota on tarkoitettu käytettäväksi henkilötietojen sähköiseen käsittelyyn, asiakasasiakirjojen tallentamiseen ja ylläpitoon häätäkeskustoiminnan mahdollistamiseksi, toteuttamiseksi ja turvaamiseksi.

3 §

Häätäkeskuslaitos ja sen ohjaus

Häätäkeskuspalveluja tuottaa sisäministeriön alainen Häätäkeskuslaitos. Häätäkeskuslaitoksen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat sisäministeriölle.

Sisäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö vastaavat yhteistyössä Häätäkeskuslaitoksen toiminnallisesta ohjauksesta.

Toiminnallisen ohjauksen menettelytavoista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

4 §

Hätäkeskuslaitoksen tehtävät

Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on:

- 1) hätäkeskuspalvelujen tuottaminen toimivaltaisen viranomaisen antamien ohjeiden mukaisesti;
- 2) hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvien kiireellisten tukipalvelujen tuottaminen;
- 3) muiden tukipalvelujen tuottaminen, jos viranomainen ei toiminnallisista syistä pysty tuottamaan niitä omin toimenpitein ja niiden hoitaminen ei aiheuta ilmeistä haittaa hätäkeskuspalvelujen ja kiireellisten tukipalvelujen hoitamiselle;
- 4) hätäkeskustietojärjestelmän ylläpitäminen ja kehittäminen; sekä
- 5) hätäkeskuspalveluihin liittyvien tehtävien ja toimintatapojen kehittäminen, kouluttaminen ja valvonta.

Hätäkeskuslaitos saa turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) soveltamisalaan kuuluvia vartioimistehtäviksi katsottavia valvonta- ja hälytystehtäviä kuitenkin vain, jos tärkeä yleinen etu sitä edellyttää.

Hätäkeskuslaitos voi hoitaa muita Hätäkeskuslaitoksen toimialaan soveltuvia tehtäviä ja avustaa viranomaisia sellaisissa palveluissa, jotka soveltuvat annettaviksi Hätäkeskuslaitoksessa, jos niistä ei ole haittaa 1 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamiselle. Kiireellisistä tukipalveluista ja muista tukipalveluista sekä Hätäkeskuslaitoksen toimialaan soveltuvista muista tehtävistä ja viranomaisen avustamisesta annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Hätäkeskuslaitoksen virka-alue ja yksiköt

Hätäkeskuslaitoksen hallinnollisena virka-alueena on koko maa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Valtioneuvosto voi päättää hätäkeskuspalvelujen ja viranomaisyhteistyön tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi hallinnollisen virka-alueen jakamisesta yhteistoiminta-alueisiin. Hätäkeskuslaitoksen toimivalta ei määräydy yhteistoiminta-aluejaon perusteella.

Hätäkeskuslaitoksessa on hätäkeskuksia, esikuntatoimintoja hoitava yksikkö ja tarvittaessa muita yksiköitä. Sisäministeriö päättää hätäkeskuksen perustamisesta, lakkauttamisesta ja sijaintipaikasta sekä esikuntatoimintoja hoitavan yksikön sijaintipaikasta. Hätäkeskuslaitoksen työjärjestyksessä määrätään laitoksen muiden yksiköiden perustamisesta, lakkauttamisesta ja sijaintipaikasta.

6 §

Hätäkeskuslaitoksen johtaminen

Hätäkeskuslaitosta johtaa Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja.

Hätäkeskuslaitoksen ylijohtajan tehtävistä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

8 §

Nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset

Hätäkeskuslaitoksen ylijohtajan nimittää valtioneuvosto. Hätäkeskuslaitoksen ylijohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:ssä. Hätäkeskuslaitoksen muun henkilöstön nimittää Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Päivystystehtävää hoitavan henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Päivystystehtävää hoitavalla henkilöstöllä tarkoitetaan Hätäkeskuslaitoksen virkamiehiä, jotka suorittavat 12 §:ssä säädettyjä tehtäviä.

9 §

Työjärjestys

Hätäkeskuslaitoksen hallinnon ja toimintojen järjestämisestä, organisaatiosta ja henkilöstön tehtävistä määrätään tarkemmin Hätäkeskuslaitoksen työjärjestyksessä. Työjärjestyksessä annetaan määräykset myös sijaisuuksista, asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta sekä henkilöstön nimittämisestä.

Hätäkeskuslaitoksen työjärjestyksestä päättää Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja.

12 §

Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät

Hätäkeskuslaitoksen päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävänä on:

- 1) vastata yleiseen hätänumeroon 112 ja vastaanottaa hätäilmoitukset;
- 2) arvioida hätäilmoituksen perusteella tehtävän kiireellisyys ja tilanteen edellyttämät voimavarat;
- 3) välittää ilmoitus tai tehtävä ilmoituksessa olevien tietojen perusteella sekä suorittaa siihen liittyvät muut välittömät toimenpiteet;
- 4) antaa välitettyyn ilmoitukseen tai tehtävään tai oma-aloitteiseen tehtävään liittyen kiireellisiä ja muita tukipalveluja pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten ja Rajavartiolaitoksen tehtäviä hoitaville yksiköille tai hälytetyille tahoille sekä muulle viranomaisen ohjeessa mainitulle yksikölle;
- 5) tehdä ratkaisu, että hätäilmoitus ei edellytä hälyttämistä tai tehtävän välittämistä;
- 6) keskeyttää ja lopettaa vastaanotettua ilmoitusta koskeva yhteydenotto, jos kysymyksessä ei ole hätäilmoitus;
- 7) antaa mahdollisuuksien mukaan hätäilmoituksen tekijälle hätäilmoituksen käsittelyn yhteydessä hätätilanteeseen liittyen neuvontaa ja ohjausta.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua ilmoituksen tai tehtävän välittämättä jättämisestä sekä 6 kohdassa tarkoitettua yhteydenoton keskeyttämisestä ja lopettamisesta ei tehdä erillistä päätöstä. Yhteydenoton keskeyttämisestä tai lopettamisesta sekä ratkaisusta jättää ilmoitus tai tehtävä välittämättä on ilmoitettava ilmoituksen tekijälle.

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä ja toimenpiteitä suoritetaan asianomaisten viranomaisten Häätäkeskuslaitokselle antamien 14 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ohjeiden mukaisesti.

Hallintolain (434/2003) 8 §:ää ei sovelleta 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin tai toimenpiteisiin.

14 §

Yhteistyöviranomaisten ohjeistus ja valtakunnallinen yhteistyöryhmä

Viranomaisten ja palvelujen tuottajien yhteistoiminnan tehostamiseksi sisäministeriö asettaa Häätäkeskuslaitoksen valtakunnallisen yhteistyöryhmän.

Hätäkeskustoimintaan osallistuvan viranomaisen tulee antaa toimialaansa liittyvät tehtävien käsittelyä ja välittämistä ja muuta ilmoituksen tai tehtävän hoitamista koskevat ohjeet ja suunnitelmat Häätäkeskuslaitokselle. Valtakunnalliset suunnitelmat ja ohjeet on käsiteltävä ja sovitettava yhteen ennen niiden käyttöönottoa Häätäkeskuslaitoksen valtakunnallisessa yhteistyöryhmässä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtakunnallisen yhteistyöryhmän tehtävistä.

14 a §

Yhteistyöviranomaisten ohjeistuksen tallentaminen

Hätäkeskuslaitos toteuttaa 14 §:n 2 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien ja ohjeiden teknisen tietojen syötön hätäkeskustietojärjestelmään yhdenmukaisella tavalla.

Pelastustoimi, poliisi, sosiaali- ja terveystoimi ja Rajavartiolaitos tallentavat hätäkeskustietojärjestelmään hälytysohjeet ja vaste-ehdotukset, jotka sisältävät pelastus-, poliisi- ja sosiaali- ja terveystoimen ja Rajavartiolaitoksen tehtäviä suorittaviin yksiköihin tai tahoihin liittyvät tarvittavat tiedot.

15 §

Viestintäverkkoja koskevat säännökset

Yleisestä hätänumerosta 112 ja yhteyden saamisesta hätänumeroon, teleyrityksen tietojen luovuttamisesta, hätäilmoituksia vastaanottavien viranomaisten tiedonsaantioikeuksista, teleyrityksen velvollisuuksista avustaa viranomaisia ja välittää kohdennettuja viranomaistiedotteita sekä sijaintitietoihin liittyvistä asioista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014).

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

4 luku

Henkilötietojen käsittely

16 §

Henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus

Hätäkeskustoimintaan osallistuva viranomaisella saa käsitellä henkilötietoja vain, jos se on tarpeen hätäkeskustoiminnan ja laissa toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyn hätäkeskustoimintaan liittyvän tehtävän suorittamiseksi.

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja, arkaluonteisia henkilötietoja ja henkilötunnusta saa käsitellä vain, jos käsittely on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä.

Biometrisia tietoja voidaan käsitellä vain yksittäisen tehtävän suorittamiseksi tässä luvussa säädettyin edellytyksin.

16 a §

Rekisterinpitäjät ja vastuunjako

Tässä laissa tarkoitettujen henkilötietojen rekisterinpitäjänä toimii Poliisihallitus poliisin tietojen osalta, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomaisella sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen osalta, pelastustoimen järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomaisella pelastustoimen tietojen osalta ja Rajavartiolaitoksen esikunta Rajavartiolaitoksen tietojen osalta.

Hätäkeskuslaitos toimii rekisterinpitäjänä 4 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen Hätäkeskuslaitoksen tehtävien hoitamista varten tarkoitettujen tietojen osalta. Lisäksi Hätäkeskuslaitos toimii rekisterinpitäjänä niiden tietojen osalta, jotka koskevat vahinko-, häirintä- ja väärinkäytösyhteydenottoja sekä tietojärjestelmä- tai verkkoliikennehäiriöitä.

Hätäkeskuslaitos vastaa hätäkeskustietojärjestelmästä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) mukaisesti.

17 §

Hätäkeskustoiminnassa käsiteltävät henkilötiedot

Pelastustoimi, poliisi ja sosiaali- ja terveystoimi, Rajavartiolaitos ja Hätäkeskuslaitos saavat käsitellä 16 §:n mukaisesti seuraavia tietoja:

1) pelastus-, poliisi-, sekä sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä suorittaviin yksiköihin sekä Rajavartiolaitoksen yksiköihin liittyvät tiedot;

2) ilmoituksen tekoaika ja -tapa sekä sisältö puhelintunniste-, osoite- ja paikkatietoineen, ilmoituksen nauhoite sekä audiovisuaaliset ja vastaavat tekniset ja muut tallenteet;

3) sen liittymän tunniste sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta ilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä ilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot;

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

4) ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottajan ja tallettajan tiedot ja ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottanut yksikkö sekä ilmoituksen vastaanottoaika;

5) ilmoitukseen, tehtävään tai toimenpiteeseen liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kotipaikka, osoite ja puhelinnumero tai muu vastaava tieto, liityntä asiaan ja kohteen yksilöintitiedot sijainti- tai paikkatietoineen;

6) tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot;

7) henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä henkilötiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä kuitenkin vain siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta;

8) hätäkeskukseen kytketyn paloilmoittimen, automaattisen sammutuslaitteiston ja rikosilmoitinlaitteiden kohde-, sijainti- ja paikkatiedot sekä testaustoiminnan ja vikatilanteiden tiedot.

18 §

Henkilötietojen poistaminen

Hätäkeskustoiminnassa käsiteltävät henkilötiedot on poistettava viimeistään viiden vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta.

Henkilön omaan turvallisuuteen tai työturvallisuuteen liittyvien 17 §:n 7 kohdassa tarkoitettujen henkilötietojen poistamiseen sovelletaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 34 §:ää.

19 §

Hätäkeskuslaitoksen tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on Hätäkeskuslaitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtävää hoitavan viranomaisen tai yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on oikeus saada:

1) poliisin tietojärjestelmistä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 5, 6, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja sekä tietoja mainitun lain 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettusta Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä;

2) ulkoministeriön tietojärjestelmistä tietoja viisumi- sekä oleskelu- ja työlupapäätöksistä;

3) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

4) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 216 §:ssä tarkoitettua liikenneasioiden rekistereistä tiedot, jotka ovat välttämättömiä Hätäkeskuslaitoksen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi;

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

5) tietoja hyvinvointialueen pelastustoimen pelastusyksiköiden hälyttämisestä, tietoja pelastusyksiköiden suorittamista toimenpiteistä hyvinvointialueen pelastustoimen pitämistä toimenpiderekistereistä sekä tietoja hyvinvointialueen pelastustoimen paloturvallisuuden valvontaa ja tarkastamista varten pitämistä valvontarekistereistä;

6) väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

7) teleyritykseltä sen liittymän tunnisteen sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta hätäilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä hätäilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot noudattaen sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia;

8) henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain (639/2019) 33 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja;

9) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettu kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista.

Oikeus saada tietoja 1 momentin 1—4 ja 8 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä on tietosisällön ja käyttötarkoituksen osalta siten rajoitettu kuin poliisimiehen oikeudesta tietojen saamiseen ja käyttämiseen säädetään kuitenkin niin, että tarpeelliset tiedot 4 kohdassa tarkoitettu rekisteristä ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista on oikeus saada myös pelastustoimen yksikköä varten. Vastaavasti oikeus saada tietoja pelastusviranomaisen tietojärjestelmästä koskee vain pelastusyksikön hälyttämisessä ja avustamisessa tarpeellisia tietoja.

20 §

Viranomaisten tiedonsaantioikeus hätäkeskustietojärjestelmästä

Sisäministeriöllä ja sosiaali- ja terveystoimella on oikeus saada hätäkeskustietojärjestelmästä salassapitosäännösten estämättä oman toimialansa johtamista, ohjausta ja valvontaa sekä suunnittelu- ja kehittämistehtäviä varten välttämättömät tiedot maksutta.

Aluehallintovirastolla on oikeus saada hätäkeskustietojärjestelmästä salassapitosäännösten estämättä pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen valvontatehtäviään varten välttämättömät tiedot maksutta.

Hätäkeskuslaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä hätäkeskustietojärjestelmästä Hätäkeskuslaitoksen sisäistä laillisuusvalvontaa ja työnantajan työjohto- ja valvontaoikeuden toteuttamista varten tarvittavat hätäilmoitustallenteet ja kyseiseen tallenteeseen liittyvät tehtävätiedot ja muut välttämättömät tiedot maksutta.

Poliisilla, pelastustoimella, sosiaali- ja terveystoimella ja Rajavartiolaitoksella tai muulla taholla, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu, on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta hätäkeskustietojärjestelmästä tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot, henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden turvaamiseksi tarpeelliset 17 §:n 7 kohdassa tarkoitettut tiedot sekä välttämättömät tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista yksiköistä maksutta.

Tullilla on oikeus saada hätäkeskustietojärjestelmästä salassapitosäännösten estämättä tarpeelliset 17 §:n 7 kohdassa tarkoitettut tiedot henkilön oman turvallisuuden tai Tullin virkamiehen työturvallisuuden turvaamiseksi Tullin lakisääteisen tehtävän suorittamisen yhteydessä maksutta.

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

21 §

Rekisterinpitäjien välinen tietojen luovuttaminen

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja Rajavartiolaitokselle sekä muulle yksikölle ja taholle hätäkeskustoimintaan liittyvän tehtävän tai oma-aloitteisen tehtävän suorittamiseksi tarpeelliset tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n perusteella. Hätäkeskuslaitos saa kuitenkin luovuttaa 19 §:n 1 momentin 1—4 ja 8 kohdassa tarkoitetut tiedot vain poliisin toimintayksikölle tai Rajavartiolaitoksen virkamiehelle ja 5 kohdassa tarkoitetut tiedot vain pelastustoimen yksikölle. Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa 19 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiset tiedot ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista myös pelastustoimen yksikölle.

Edellä 16 a §:ssä tarkoitetut rekisterinpitäjät saavat luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja toisille rekisterinpitäjille, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) laillisuusvalvonta-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnan toteuttamiseksi;
- 2) koulutuksen toteuttamiseksi pseudonymisoituna;
- 3) yksittäistapauksessa hengen tai terveyden suojaamiseksi, huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi tai jos on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

22 §

Henkilötietojen käsittely muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen

Rekisterinpitäjä saa käsitellä 17 §:n mukaisia oman rekisterinpidon alaisia henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) laillisuus- ja laadunvalvonnan toteuttamiseksi;
- 2) suunnittelu- ja kehittämistoiminnan toteuttamiseksi;
- 3) koulutuksen toteuttamiseksi pseudonymisoituna.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, poliisi saa käsitellä 17 §:ssä tarkoitettuja poliisin tietoja muussa kuin alkuperäisessä käsittelytarkoituksessa noudattaen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 §:n 1 ja 2 momenttia.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, Rajavartiolaitos saa käsitellä 17 §:ssä tarkoitettuja Rajavartiolaitoksen rekisterinpidossa olevia tietoja muussa kuin alkuperäisessä käsittelytarkoituksessa noudattaen henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 16 §:ää.

Rekisterinpitäjä saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä Pelastusopistolle hätäilmoitustallenteita pseudonymisoituna Pelastusopiston järjestämän hätäkeskuspäivystäjien koulutuksen toteuttamiseksi.

23 §

Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyn oikeuksista ja niiden rajoittamisesta säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, tietosuojalaissa (1050/2018) sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018).

Rekisteröidyn oikeuksista poliisin rekisterinpidossa oleviin tietoihin säädetään lisäksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 6 luvussa ja rekisteröidyn oikeuksista Rajavartiolaitoksen rekisterinpidossa oleviin tietoihin henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 6 luvussa.

24 §

Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklaa rekisteröidyn oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn.

25 §

Rangaistussäännös

Rangaistus tietosuojarikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 9 §:ssä.

26 §

Hälyttäminen

Sisäministeriön asetuksella voidaan säätää ilmoituksen tai tehtävän välittämiseen tai hälyttämiseen käytettävistä teknisistä järjestelmistä tai menetelmistä.

27 §

Virkapuku

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöllä on velvollisuus käyttää virkatehtävissään virkapukua, jollei Hätäkeskuslaitos virkatehtävän laatu tai luonne huomioon ottaen muuta päättä.

Virkapuvusta ja siihen liittyvistä virka-asetatunnuksista voidaan säätää Sisäministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024. _____
kuuta 20 . Sen 16, 16 a ja 20—25 § tulevat kuitenkin

Laki

turvallisuuustutkintalain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvallisuuustutkintalain (525/2011) 16 §, sellaisena kuin se on laeissa 584/2018 ja 187/2019, seuraavasti:

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

Onnettomuuspaikalla pelastustoimiin osallistuvan viranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa Onnettomuustutkintakeskukselle tapahtumasta, joka ilmoittajan arvion mukaan voi tulla tutkittavaksi tämän lain mukaan. Hätäkeskuslaitos voi avustaa Onnettomuustutkintakeskusta ilmoitusten vastaanottamisessa, jos siitä sovitaan erikseen Hätäkeskuslaitoksen ja Onnettomuustutkintakeskuksen välillä. Jos ilmoituksesta puuttuu tutkinnantarpeen arvioinnissa tarvittavia tietoja, edellä tarkoitettun ilmoittajan on saatettava ilmoitus ajan tasalle heti, kun puuttuvat tiedot ovat saatavilla.

Ilmoitusvelvollisuus on myös:

- 1) Liikenne- ja viestintävirastolla;
 - 2) Väylävirastolla;
 - 3) aluehallintovirastolla;
 - 4) muulla kuin 1—3 kohdassa tarkoitettulla turvallisuutta valvovalla viranomaisella omalla toimialallaan;
 - 5) sillä, joka on vastaanottanut onnettomuus- tai vaaratilannetta koskevan ilmoituksen;
 - 6) sellaisella oikeushenkilöllä, joka on 2 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettussa liikennemuodossa tapahtuneen onnettomuuden tai vaaratilanteen osallinen tai joka ilmeisesti kärsii vahinkoa tällaisen onnettomuuden johdosta;
 - 7) oikeushenkilöllä, joka huolehtii liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettua liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden tarjoamisesta.
- Tuomioistuimen, joka on vastaanottanut merilain (674/1994) 18 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun aluksen päällikön ilmoituksen meriselityksen antamisesta, on välitettävä ilmoitus viivytyksettä Onnettomuustutkintakeskukselle sekä varattava keskukselle mahdollisuus osallistua meriselitystä koskevaan istuntoon ja esittää siellä kysymyksiä.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Hätäkeskuslaitoksen tehtävästä avustaa Onnettomuustutkintakeskusta ilmoitusten vastaanottamisessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

konsulipalvelulain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konsulipalvelulain (498/1999) 9 §, sellaisena kuin se on laissa 970/2014, seuraavasti:

9 §

Konsulipalvelujen järjestäminen ulkoasiainhallinnossa

Tämän lain ja muun lainsäädännön mukaisia konsulipalveluita antavat suurlähetystöt, lähetystöt, pääkonsulaatit, konsulaatit, varakonsulaatit ja konsulitoimipaikat. Tasavallan presidentin asetuksella voidaan säätää, että jonkin edustuston konsulipalvelut tai osan niistä antaa toinen edustusto kuin se, joka muutoin olisi toimivaltainen palvelun antamaan. Palvelut hädänalaisessa asemassa oleville sekä muut vastaavat konsulipalvelut antaa kuitenkin se edustusto, jota kulloinkin kyseessä olevan tilanteen vakavuus ja kiireellisyys edellyttää.

Jos konsulipalvelua tarvitaan maassa, joka ei kuulu minkään edustuston toimipiiriin, ulkoministeriö määrää konsulipalvelun antamisesta.

Ulkoministeriö voi antaa sellaisia konsulipalveluja, jotka eivät edellytä palvelun antamista asianomaisessa valtiossa ja palvelu muutoinkin soveltuu annettaviksi ulkoministeriössä. Tarkempia säännöksiä ulkoministeriön antamista konsulipalveluista voidaan antaa tasavallan presidentin asetuksella.

Hätäkeskuslaitos voi avustaa ulkoasiainhallintoa sellaisissa konsulipalveluihin liittyvissä avustavissa asiakaspalvelutehtävissä, jotka soveltuvat annettaviksi Hätäkeskuslaitoksessa ja jotka eivät edellytä palvelun antamista asianomaisessa valtiossa, jos siitä sovitaan erikseen Hätäkeskuslaitoksen ja ulkoministeriön välillä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä Hätäkeskuslaitoksen avustavista asiakaspalvelutehtävistä ja tehtävien hoitamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

pelastuslain 91 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 91 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1171/2016, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 307/2022 vp

91 §

Toimenpiderekisteri

Hyvinvointialueen pelastustoimen järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomaislainen saa pitää pelastustoimen seuranta- ja kehittämistä varten henkilörekisteriä, johon saadaan tallentaa ne hätäkeskustoiminnasta annetun lain 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun hätäkeskustietojärjestelmään tallennettavat tiedot, jotka hätäkeskus on luovuttanut pelastustoimelle hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 ja 21 §:n nojalla. Rekisterin teknisestä ylläpidosta huolehtii Pelastusopisto.

Pelastuslaitoksen, sopimuspalokuntien ja muiden pelastusalalla toimivien yhteisöjen hoitamisesta ensivaste- ja ensihoitotehtävistä saadaan tallentaa tämän pykälän 2 momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettut tiedot. Ensivastetiedot saa tallentaa kyseiseen tehtävään osallistunut taho.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 24.2.2023

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri